

Forslag til finanslov 2018

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

(1. behandling)

I forbindelse med åbningsdebatten her i salen i går fremlagde jeg et øjebliksbillede. Jeg sagde følgende:

- Væksten er på omkring 7 procent, dejligt!
- Arbejdsløsheden falder, skønt!
- Flere end nogensinde tager en videregående uddannelse, flot!
- Fiskeriets aktører tjener gode penge, fantastisk!

Men jeg sagde også, at man ikke kan stole på øjebliksbilleder – man er nødt til at kigge ud i fremtiden.

Når det er sagt, så er der ingen tvivl om, at når det økonomisk set går godt, så er det vigtigt, at man sparer op til dårligere tider. Som mit øjebliksbillede viser, så går det rigtig godt lige i øjeblikket. Derfor er det helt og aldeles skidt, at Naalakkersuisuts Forslag til Finanslov for 2018 kun formår at operere med et overskud på 9 millioner kroner. Det er der ikke meget opsparring i – det er der ikke meget fremtid i.

Når man så samtidig tænker på, at Naalakkersuisoq for Finanser allerede nu har varslet, at nogle af indtægtskønnene må forventes at blive sat ned; ja så er overskuddet allerede forsvundet. Og det i en økonomisk situation, der er den bedste i flere år! Det er da ikke noget ansvarligt ved overhovedet, det er useriøst og skræmmende, når selv samme koalition konstant råber op om selvstændighed. Fra Demokraternes side er vi klare i mæglet, lad os til at starte med at fokusere på at skabe en robust økonomi og lad os starte med at blive økonomisk uafhængige og derefter kan vi tage det politiske.

Jeg vil derfor gerne spørge Naalakkersuisut:

- Mener I virkelig, at der er tale om et holdbart og fremadrettet forslag til Finanslov?
- Mener I virkelig, at nærværende forslag til Finanslov er et godt skridt på vejen mod en selv bærende økonomi?
- Mener I virkelig at nærværende forslag til Finanslov flugter godt med det udbredte ønske om øget politisk selvstændighed?

- Mener I virkelig, at de forslag til reformer som I trods alt nævner i jeres forslag til Finanslov vil skabe forandringer og besparelser, der er store nok til, at vi reelt set fremtidsikker vores velfærdssamfund?

Demokraterne er bestemt ikke overbeviste – vi betragter forslaget til Finanslov for 2018 som galopperende uambitiøst. Kære Naalakkersuisut; I har den mest gunstige økonomiske situation i mange år, og alligevel er det på det nærmeste en umulighed for Jer at skabe et finanslovsforslag med et overskud af betydning. Det er simpelthen for dårligt og uansvarligt. Det kan Demokraterne under ingen omstændigheder stå inde for.

Demokraterne er dog glade for, at Naalakkersuisoq for Finanser trods alt gør det klart, at det i den nuværende situation vil være forkert at øge driftsudgifterne yderligere. Det er vi helt enige i, og vi håber at koalitionspartierne har lyttet meget nøje til netop denne besked fra Naalakkersuisoq for Finanser. Jeg vil påpege og minde jer om, at selvsamme Naalakkersuisoq sidste år, var med til at øge driftsudgifterne markant, så jeg er glad for, han selv kommer ind på det allerede nu. Så kære partier, husk det.

Selvstændighed og økonomi

Det er meget vigtigt at holde sig for øje, at et flertal i befolkningen og her i salen ønsker politisk selvstændighed. Men de fleste af os ønsker den først, når vi har skabt et solidt økonomisk fundament, så vi ikke samtidig skal forringe velfærd. Som et selvstændigt land skal vi klare os uden bloktilskud, og vi skal selv betale for de områder, som I dag bliver betalt af den danske stat.

Det er egentlig et meget simpelt regnestykke. Vi skal hvert eneste år bruge omkring 5 milliarder kroner mere end i år. For at kunne sammenligne tallene, så mangler vi altså 5 mia. kroner for at have skabt et økonomisk fundament, der kan give os politisk selvstændighed uden at forringe velfærd. Naalakkersuisut har her fremlagt et forslag til Finanslov med et overskud på 9 millioner kroner – så mangler han bare at finde lige under 5 mia. kroner...

Når man ser sådan på det bør det være tydeligt for enhver, at Forslaget til Finanslov er for uambitiøst og stillestående. For vi skal stadig huske på, at det lige i det her øjebliksbillede går rigtig godt. Hvad så, når det kun går mindre godt eller ligefrem dårligt? Hvad skal vi så gøre? Det er det spørgsmål jeg ønsker Naalakkersuisut besvarer, for den tid kommer – og vi fra Demokraterne er ikke bange for at nævne det, for sådan er virkeligheden og vi er ikke bange for at se og nævne virkeligheden. Øjebliksbilledet for landet er som sagt pænt og flot, men det er et øjebliksbillede, kære kollegaer, stil jer selv dette spørgsmål, hvordan ser det ud om 10 år? 20 år? Hvordan er det, I ønsker vores efterkommere skal leve? Som det vi minimum har det i dag? Ja, så skal der handles. Bedre? Ja, så skal der også handles. Dårligere end vi er stillet nu? Ja, så skal I sådan set gøre det I gør nu, nemlig ingenting, glemme virkeligheden og kun se et par år frem. Demokraterne ved hvad vi vil, vores efterkommere skal have det godt, de skal helst som minimum have det vi kender i dag, derfor er vi altid klar til at trække i arbejdstøjet og gøre det nødvendige og upopulære, fordi det er så bydende nødvendigt!

Rigtige reformer

Demokraterne har sagt det før og vi siger det gerne igen. Det går alt for langsomt med reformerne.

Demokraterne har længe - alt for længe - råbt op om reformer, og nu er vi ved at ramme befolkningen, men tilsyneladende ikke Naalakkersuisut. Det er NU – NU hvor økonomien er god, at vi skal lave reformer. Det er alt for sent når økonomien vender, og det bliver meget dyrt for samfundet. Jeg synes, at Naalakkersuisut skylder at sige til befolkningen, at der vil komme mærkbare skattestigninger i fremtiden og at en del velfærdsydelser vil blive nedskalleret, såfremt vi politikere ikke tager fat på de svære og upopulære tiltag, der er nødvendige. Det er ikke sjovt at sige, men det er hvad der kommer til at ske, hvis ikke vi handler nu. Den økonomiske vækst ser ikke ud til at fortsætte med samme hast i de kommende år, men Naalakkersuisut vælger alligevel at lade være med at spare ordentligt op. Hvem skal betale for det i den sidste ende? Det skal de kommende generationer. Hvorfor? Fordi politikerne her i salen mangler mod og vilje til at gøre det nødvendige.

De reformer vi har gennemført indtil nu, og de reformer der er på tegnebrættet har alle det til fælles, at de ikke er ambitiøse nok. De skærer ikke for alvor ned på samfundets udgifter, og er derfor heller ikke med til at skabe mærkbare og varige forandringer i vores økonomiske situation.

Manglende evne til at lytte

Det værste er næsten, at Naalakkersuisut – personificeret ved Naalakkersuisuoq for Finanser – ikke er modtagelige for gode råd. Økonomisk Råds seneste rapport var således noget dystert læsning på den lange bane, men Rådets bekymringer blev forholdsvis arrogant affejet af Naalakkersuisuoq for Finanser.

I Qanorooq den 14/09-17 siger Naalakkersuisuoq for Finanser således, at han undrer sig over Økonomisk Råds udtalelser angående reformer. Han undrer sig! Vi har selv valgt at nedsætte Rådet, der består af økonomiske eksperter med stor indsigt i grønlandske forhold. Alligevel har vi en Naalakkersuisuoq for Finanser, der undrer sig over deres ekspertise, fordi deres konklusioner åbenlyst ikke passer sammen med den politik som Naalakkersuisut fører.

I mine ører lyder det som om, at vores Naalakkersuisuoq for Finanser ikke har forstået den store opgave, som han sidder med. Reforme er nødvendige – det er ikke noget vi skal undre os over. Hvis vi ikke gør noget nu, så bliver det dyrt for vores efterkommere Naalakkersuisuts tøven og snakken udenom kan få store konsekvenser for de velfærdsydelser, der bliver til overs for vore børn og børnebørn.

Positive tiltag trods alt

Alt er dog ikke skidt. Demokraterne er tilfredse med, at Naalakkersuisut bevarer et stort fokus på at skabe forbedringer i vores infrastruktur, så det bliver lettere at tiltrække turister og at udvikle vort erhvervsliv. Vi er glade for, at der bliver afsat penge til lufthavnsudvidelser, men vi er bekymrede for finansieringsdelen. Naalakkersuisut er påfaldende tavse herom, og hverken vi eller befolkningen får ret meget at vide om, hvordan man påtænker at finansiere de store anlæg. Det sidste vi hørte var i åbningstalen fra Formanden for Naalakkersuisut; her sagde han, at Naalakkersuisut forventer, at anlægsarbejdet til landingsbanerne i Nuuk, Ilulissat og Qaqortoq påbegyndes i 2018. Men han nævnte intet om finansieringen heraf, og man

bliver ikke meget klogere ved at læse i Finanslovsforslaget. Det er ærligt talt både mærkeligt og bekymrende.

Ikke desto mindre er Demokratesne stadig overbeviste om, at investeringer i de kommende lufthavne er en god idé for samfundet.

Herudover er vi rigtig glade for, at vi igen er blevet et mineland. Det er rigtig godt, at rubinminen er kommet i gang, og vi håber i lighed med Naalakkersuisut på, at flere miner kan komme i drift i 2018 og i de kommende år. Minerne vil være med til at skabe varige forbedringer af økonomien både for samfundet og for den enkelte borger i form af arbejdspladser og øget aktivitet lokalt.

Besparelser og effektiviseringer i den offentlige sektor

Det er ingen hemmelighed, at vores offentlige sektor her i landet er kæmpestor. Vi har skabt et system med alt for meget offentlig indblanding og alt for meget bureaukrati. Det gælder både i kommunerne og i Selvstyret. Vi er simpelthen nødt til at indrette os smartere. Vi skal bruge mere IT og færre hænder om man så må sige. Vi er nødt til at få nedskaleret den offentlige sektor, så de penge vi i dag bruger på offentlig administration kan bruges i eksempelvis sundhedsvæsenet i stedet for.

Det er ikke en let øvelse, da der er tale om, at der er mennesker der vil miste deres arbejde. Her skal vi dog huske på, at der hvert år er en hel del mennesker, der går på pension eller af andre grunde forlader deres job i den offentlige sektor helt frivilligt. Her er ledelserne i kommunerne og Selvstyret nødt til i hvert eneste tilfælde nøje at vurdere om det er nødvendigt at genbesætte disse stillinger. Det ville være en fornuftig og nænsom måde at lave effektiviseringer og besparelser, men det kræver, at vi politikere forlanger det over for embedsmændene. Gør vi ikke det, så har de intet andet valg end at genbesætte de stillinger, der bliver ledige.

Uddannelse og erhvervsudvikling

Man kan ikke udelukkende spare sig til en bedre økonomi – man er også nødt til at investere. Som allerede nævnt mener Demokratesne, at investeringerne i lufthavnene er fornuftige, men der er også andre områder, hvor vi bør investere massivt. Det gælder især uddannelse og erhvervsudvikling.

På uddannelsesområdet er det allerede i dag sådan, at vi investerer ganske massivt i forhold til eksempelvis vore nordiske samarbejdspartnere. Desværre står resultaterne ikke mål med investeringerne.

Demokratesne mener derfor, at det er på tide, at vi træffer en national beslutning om, at investeringer i folkeskolen er de bedste uddannelsesmæssige investeringer vi kan foretage. Vi skal selvfølgelig ikke droppe alt andet, men vi skal i høj grad rette vores fokus med at skabe en bedre folkeskole, da den er grundlaget for at komme videre i uddannelsessystemet.

Demokratesne mener på den baggrund, at vi skal investere i et markant løft til læreruddannelsen herunder efteruddannelse. Vi skal investere i bedre rammer for undervisning for eksempel i øget brug af IT og fjernundervisning.

Det faglige niveau skal hæves. Hvis det betyder, at vi er nødt til at investere i at tilkalde lærere med kompetencer i engelskundervisning eller matematikundervisning, så er det, hvad vi må sørge for. Det koster måske flere penge, men det er på den anden side den bedste investering vi kan foretage, da et forhøjet uddannelsesniveau er den sikreste vej til, at skabe vækst, velstand og velfærd. Desværre er der intet der tyder på, at Naalakkersuisut har forstået situationens alvor. I Finanslovsforslaget for 2018 lægges der således blot op til, at væsentlige beslutninger på uddannelsesområdet skal afvente en reform for at få et mere sammenhængende uddannelsessystem. Det forberedende arbejde vil tidligst være færdigt i 2019 og vil dermed formodentlig først lede til politiske beslutninger i 2020 eller 2021.

For Demokraterne er det ikke godt nok at vente så længe. Vores børn har fortjent en bedre og mere faglig folkeskole. Det er alt for dyrt at undlade at gøre noget, det kan vi ikke være med til.

Et andet område, hvor det vi være fornuftigt at investere er på erhvervsudviklingsområdet. Vi er ganske enkelt nødt til at give virksomheder og iværksættere bedre forhold end de har i dag. Første skridt skal være at sænke selskabsskatten markant, så virksomhederne bliver mere konkurrencedygtige, og så de får bedre råd til at foretage investeringer, der kan udmønte sig i flere arbejdspladser og dermed mere vækst i samfundet.

Herudover er det vigtigt, at vi ikke smadrer de erhverv vi møjsommeligt har bygget op. Her tænker jeg især på fiskerierhvervet. Vi er en nation af dygtige fiskere og med store kompetencer inden for fiskeri. Men for at kunne udnytte dette, så kræver det, at der fisk i havet at fiske. Derfor er det ufatteligt kortsigtet, at Naalakkersuisut har så svært var et lytte til de biologiske anbefalinger. Vi kan da alle huske, da krabberne og torsken forsvandt. Og lige nu ser vi desværre ulykkelige tegn på, at hellefiskebestanden i Diskobugten er ved at kollapse. Også på dette område skal vi blive bedre til at lytte til, hvad eksperterne har at sige.

De kommende finanslovsforhandlinger

Demokraterne håber, at Naalakkersuisut har lyst til at indbyde os til de kommende forhandlinger om Finanslovsforslaget for 2018. Vi vil gerne bidrage, men vi er også nødt til at sige, at Finanslovsforslaget for 2018 er nødt til at blive mere ambitiøst og mere fremadrettet.

Med disse bemærkninger henviser vi forslaget til behandling i Finans- og Skatteudvalget.